

SREV И СМЕРНИЦЕ ЗА ОЦЕЊИВАЊЕ И ИЗЛАГАЊЕ ОТВОРЕНЕ ФИЛАТЕЛИЈЕ

- Неслужбени превод са енглеског језика -

SREV је одштампан курзивом, а Смернице обичним слогом.

1: Такмичарске изложбе

Овај SREV и Смернице сачињени су за област Отворене филателије како би помогли жирију при оцењивању појединачних изложака и излагачима при креирању и развоју сопствених изложака.

2: Правила

Отворена филателија настоји да прошири опсег излагања и омогући филателистима да, ради бољој уније разумевања изабране теме, прикажу филателистички материјал заједно са нефилателистичким материјалом из других области колекционарства.

Изложак Отворене филателије мора да исприча причу. Отворена филателија пружа могућност да се прикаже обим спроведеног истраживања представљањем филателистичког и нефилателистичког материјала у његовом културном, друштвеном, индустријском, привредном или другом контексту, као и да се покаже шире и дубље познавање теме.

Допуштањем ширег спектра материјала, Отворена филателија има и додатни циљ – да нове колекционаре привуче вештини и задовољству излагања и покаже привлачност филателије као хобија.

2.1 Филателистички материјал мора чинити половину или више од укупног материјала у изложку.

При утврђивању већинског удела не броје се предмети нити се мере површине – довољно је одмакнути се од витрина како би се удео проценио.

2.2 Нефилателистички материјал може чинити до половине изложка, али ће разноврсност нефилателистичког материјала утицати на оцену знања и истраживања.

2.3 Предмет се сматра филаџелисџичким ако:

а) је издаџ, био намеђен издавађу или је настао у припреми било кођ предмета важеђег за плађађе пошџанске дажбине или фискалне дажбине коју је издала званична власџ; или

б) је несџорно пренеџ џуџем џошџе или џосредсџвом груџођ прџисно овлашђенођ орђана кођи преноси џошџу.

Илусџрована сџрана разџледнице сматра се нефилаџелисџичком. Међуџим, адресна сџрана уџџребљене разџледнице са франкаџуром сматра се филаџелисџичком.

Предмет се сматра филателисџичким ако је:

а) поштански и/или је:

- издаџ;
- био намеђен издавађу;
- припремљен за издавање; или
- настао у припреми било ког предмета (нпр. есеј, пробни отисак) важеђег за плађађе поштанске тарифе за било коју пошџку коју преноси поштанска служба, било државна било прописно овлашђени приватни пружалац услуга. Сваки предмет са бесплатним франкирађем или предфилателисџички предмет кођи је пренела поштанска служба, државна или прописно овлашђена приватна, такође је филателисџички.

б) фискални

- Ако га је издала државна, национална или локална власт, односно званични или посредни државни орган, ради плађађа фискалне дажбине.

в) разгледница

- када се адресна страна са франкатуром користи као део обраде излошка, укључујуђи максимум карте код кођих се марка и жиг налазе на илустрованођ страни;

- када се приказује илустрована страна разгледнице, она се сматра нефилателистичком чак и ако је разгледница послата поштом и/или ју је штампала пошта. Међутим, приказивање адресне стране употребљене разгледнице са франкатуром сматра се филателистичким.

Сви остали предмети сматрају се нефилателистичким.

2.4 Да би се предмет третирао као филателистички, мора имати најмање један аспект који је филателистички у складу са тачком 2.3. У том случају није важно на који аспект предмета (поштански, фискални или приватни) излагач упућује у развоју изложка.

2.5 Очекује се да излагачи у развоју теме искористе могућности које пружа нефилателистички материјал. Треба користити широк спектар нефилателистичког материјала, а не само илустроване предмете као што су разгледнице.

3: Начела састављања изложка

Изложак Отворене филателије приказује двојни аспект филателистичког и нефилателистичког материјала, а изабрану тему треба да развија машовито и креативно.

3.1 Изложци Отворене филателије могу обухватати све врсте филателистичког материјала. Значајни филателистички предмети треба да буду описани одговарајућом филателистичком терминологијом, као што би били у изложку Традиционалне филателије, Поштанске историје, Поштанских целина, Фискалне филателије и сл. Филателистички описи треба да садрже опис примарног филателистичког аспекта који се користи у развоју теме. Могу се описати и други филателистички аспекти.

3.2 Изложци Отворене филателије могу обухватати све врсте нефилателистичког материјала, осим опасног или забрањеног материјала. Значајни нефилателистички предмети треба да буду описани одговарајућом терминологијом.

3.3 Цене се сажети и јасни текстови. Предмети треба да буду повезани и са текстом који прати причу и са описима самог материјала.

3.4 Ради разумевања изложка Отворене филателије може бити неопходно укључити текстове који пружају основне и контекстуалне информације о изабраној теми.

4: Криџеријуми за вредновање и оцењивање изложака

Изложке Отворене филателије оцењују акредитовани или именовани чланови жирија за Отворену филателију.

Чланови жирија додељују бодове према следећим криџеријумима:

Криџеријум		Бодови
Обрада (наслов и план, развој)		30
	Наслов и план	10
	Развој	20
Филаџелисџичко и нефилаџелисџичко знање, лично проучавање и исџраживање		35
	Познавање џеме, лично проучавање и исџраживање	15
	Познавање маџеријала, лично проучавање и исџраживање	20
Сџање и реџкосџи (филаџелисџички и нефилаџелисџички маџеријал)		30
	Сџање	10
	Реџкосџи	20
Презенџација		5
Укупно		100

5: Обрада (наслов и план, развој)

5.1 За обраду се може доделиџи укупно 30 бодова.

5.2 За наслов и план додељује се 10 бодова: оцењују се однос наслова изложка и плана, обим приче и сџрукџура изложка.

Сви изложци Отворене филателије морају имати уводну или насловну страницу која треба да садржи:

– наслов изложка;

- циљ изложка (одговарајући и сажет увод у тему која се развија);
- план који објашњава развој изложка. План не треба да садржи опширан текст, већ логичну поделу теме на одељке, како би жири и публика могли да разумеју садржај изложка. Пожељно је да план представља кратак сажетак приче која се изложком казује;
- назнаку начина на који су у изложку истакнути ретки предмети или предмети од посебног значаја.

Насловна страница може, поред тога, садржати и друге информације, као што су:

- назнака личног истраживања, када је то примерено;
- кратка библиографија, нпр. главни извори, основна литература и личне публикације, ако су релевантне.

Добро осмишљена уводна страница помоћи ће излагачу, члановима жирија, другим излагачима и публици.

5.3 За развој се додељује 20 бодова.

Изложак Отворене филаџелије може се развијати хронолошки, географски или на било који други начин који излагач сматра примереним обрађеној теми.

На појединачним листовима снажно се препоручују наслови, а по потреби и поднаслови, који одговарају плану и олакшавају праћење приче.

За разумевање изложка Отворене филателије потребно је укључити сажете и јасне текстове који обезбеђују неопходне везе између предмета и пружају одговарајуће информације о обрађеној теми.

Текст треба да тече повезано и да описује развој приче. У идеалном случају, уз сваки предмет треба да стоји текст који јасно показује на који начин тај предмет доприноси причи.

6: Филаџелисџичко и нефилаџелисџичко знање, лично ѓроучавање и исџраживање

6.1 Знање се докуменџује избором маџеријала и уџоџребом краџкоџ, али довољноџ џексџа. Исџраживање џреба џумачиџи у ширем смислу и оно, џо ѓравилу, џреба да џокаже џемељно џознавање џеме и маџеријала од сџране излаџача.

6.2 За филаџелисџичко и нефилаџелисџичко знање, лично ѓроучавање и исџраживање додељује се укуџно 35 богова.

15 богова за џознавање џеме, лично ѓроучавање и исџраживање и

20 богова за џознавање маџеријала, лично ѓроучавање и исџраживање.

6.3 Познавање теме, лично проучавање и истраживање односи се на темељно познавање теме, показано избором предмета, њиховим међусобним односом и степеном примерености и потпуности пратећег текста и испричане приче.

6.4 Знање, лично проучавање и истраживање филателистичког и нефилателистичког материјала треба да буду на највишем нивоу како би се добиле одличне оцене. То ће се највероватније постићи када излагачи у потпуности искористе могућности које у развоју теме пружају и филателистички и нефилателистички материјал и када користе широк спектар нефилателистичког материјала.

6.5 Знање, лично проучавање и истраживање филателистичког и нефилателистичког материјала документују се правилним описима, избором материјала, као и његовом разноврсношћу и значајем.

7: Сџање и реџкосџи (филаџелисџички и нефилаџелисџички маџеријал)

7.1 За сџање и реџкосџи филаџелисџичкоџ и нефилаџелисџичкоџ маџеријала може се доделиџи 30 богова.

За сџање маџеријала додељује се 10 богова, а за њеџову реџкосџи 20 богова.

7.2 Сав филаџелисџички маџеријал мора биџи ориџиналан.

7.3 Сав нефилаџелисџички маџеријал, укључујући фоџоџрафије, џреба да буде ориџиналан кад џог је џо моџуће.

7.4 Бодови за стање додељују се у односу на уобичајено стање одговарајуће врсте материјала; на пример, уобичајено стање честих неуишребљених марака јесте беспрекорно.

Да би се добар број бодова доделио за стање, део материјала треба да буде такав да га је тешко пронаћи у добром стању, а такви филателистички и нефилателистички предмети треба да буду у најбољем доступном стању. Код нефилателистичких предмета стање се разматра у складу са уобичајеним критеријумима за одговарајућу врсту колекционарског материјала – на пример, код кованог новца и медаља важан је степен истрошености.

7.5 За висок број бодова за реткост, део материјала треба да буде редак и значајан. Разлоге реткости или значаја треба описати на појединачном листу.

Реткост се оцењује из широке перспективе. Она се заснива на броју забележених или познатих постојећих примерака. Ипак, треба узети у обзир и значај предмета посматран у ширем контексту. Разлози реткости и филателистичког и нефилателистичког материјала треба да буду описани у тексту. Треба избегавати вештачки уско дефинисање. На пример, један од пет познатих примерака из читаве земље може бити неуобичајен или редак, док уобичајена врста предмета, за коју је познат само један примерак послат из одређеног села, није самим тим ретка.

Реткост нефилателистичких предмета такође треба оцењивати из широке перспективе, јер може бити тешко проценити реткост бројних врста таквог материјала. Зато је важно да излагачи објасне због чега су појединачни предмети ретки и/или значајни.

8: Презентација

8.1 За презентацију се додељује 5 бодова. Јасна презентација је важна. Изложак треба да буде визуелно привлачан. Сваки лист, као и укућан уписак вишина и изложка, треба да буду добро уравнотежени.

8.2 Због великих или неуобичајених димензија појединих нефилателистичких предмета, постављање на листове веће од традиционалних често може бити предност и допринети привлачнијој презентацији.

8.3 Материјал не сме бити дебљи од 5 mm, како би се могао поставити у стандардне изложбене витрине.

8.4 Репродукције треба да се по величини разликују од оригинала најмање 25% и морају бити јасно означене као копија или скен.

9. Изложци уске теме

9.1 Изложак уске теме у Оtvореној филателији јесте изложак са веома уском темом који сјаје у највише три витрине. Ако се тема може приказати у више од три витрине, она није најпогоднија за изложак уске теме.

9.2 Избор предмета из вишевитринског изложка може бити погодан само ако тај избор може потпуно обрадити ужу подтему изложка у највише три витрине. Извод из вишевитринског изложка који приказује само најбоље предмете („бирање трешања“) неће бити добро оцењен као изложак уске теме.

10. Завршне напомене

У случају било каквих неслагања у тексту насталих услед преводјења, меродаван је текст на енглеском језику.

Овај SREV и Смернице за оцењивање и излагање Otvорене филателије одобрени су на Zoom конференцији Радне групе за Otvорену филателију 25. априла 2026. године. SREV и Смернице одобрио је Одбор FIP-а у Макау 1. јула 2026. године.

ПРИЛОГ О СИНОПСИСУ

Иако FIP не захтева синопсис на међународним изложбама, поједини организациони одбори изложби — међународних, регионалних или националних — то чине. У таквим случајевима, синопсис треба доставити организационом одбору заједно са пријавним обрасцем и насловном страницом, како би унапред био прослеђен именованом члану жирија.

Синописис пружа излагачу могућност да чланове жирија обавести о додатним подацима који не морају нужно припадати самом излошку. Садржај синописиса не узима се у обзир приликом додељивања бодова излошку, али представља важан део припреме члана жирија за оцењивање излошка.

Синописис може објаснити како је одређен начин обраде, пружити позадинске информације о причи, навести историјске изворе и показати због чега је изложак структуриран на одређени начин.

Он је и прилика да се укаже на лично истраживање, наведу ретки и значајни предмети и приложи проширенија библиографија од краће библиографије наведене на насловној страници.

Синописис никада не треба да буде дужи од две странице формата А4, а може садржати илустрације и/или табеле.

Ако је изложак већ био приказиван, корисно је навести где је додат нови материјал и које су измене или исправке извршене на основу примедби чланова жирија.